

Seznamovací hodina - jména

cíl: Naučit se jména, poznat se navzájem, mít společný zážitek

časová dotace: dle výběru aktivit, 10 - 45 minut

věková skupina: 1. - 9. třída

pomůcky: viz jednotlivé aktivity

prostředí: v budově školy, venku

příprava před hodinou: ne

I přesto, že nově přichozí dítě může být jen jedno a zdálo by se jako nejjednodušší ho představit zbytku třídy a pokračovat v hodině, doporučujeme představování využít jako první společný zážitek v rámci nově proměněného kolektivu. To znamená, dát dostatek prostoru k tomu, aby se představili všichni spolužáci a získali společný prožitek z učení se jmen zábavnou a pohybovou formou.

Prostředí a příprava:

- Vytvoříme ve třídě dostatečný prostor pro společné aktivity v pohybu (pokud to je nutné, odsuneme lavice a židle ke zdi).
- Vyzveme děti, aby si stouply do kroužku a aktivity uvedeme: ve třídě máme nového spolužáka/ spolužačku, se kterým se zatím neznáme. Pojdme mu pomoci naučit se naše jména, pojdme se také dobře naučit jeho jméno.
- Vybereme jednu nebo více aktivit na zapamatování jmen. Některé můžeme zopakovat v následujících dnech.
- Po pohybových aktivitách můžeme zařadit kreativní aktivitu na vyrábění jmenovek, které si děti postaví na stůl před sebe nebo připevní na oblečení.

Aktivita ŘETĚZEC GEST(cca 10 min, záleží na situaci a počtu žáků):

Cíl: ve společném kruhu padnou všechna jména, jejich zapamatování pomůže vizualizace/gesto

- Pro tuto aktivitu si stoupneme do kruhu. Důležité je mít kolem sebe prostor (židle je tedy vhodné odsunout trochu dál).
- Člověk, který začíná, řekne své jméno a doplní ho libovolným gestem
- Takto řekne své jméno každý v kolečku. Pro nové dítě může být nápomocné to, že všechna jména slyší a může si k nim přímo přiřadit obličej. Gesto může sloužit jako pomůcka pro zapamatování.
- Varianta: úkolem může být postupně si zapamatovat všechna jména a gesta. Tedy takto: první člověk řekne své jméno a doplní ho gestem, druhý člověk řekne jméno prvního a jeho gesto a naváže svým jménem a gestem a tak dále do chvíle, kdy jsme zopakovali jména a gesta všech v kruhu.

- Varianta: gesto, které člověk předvádí, je zkrácenou pantomimou toho, co rád dělá: Např. Já jsem Marta a ráda jím [předvede talíř a vidličku]. Každý další potom opakuje přesně stejnou formulaci, aby se tak repeticí pomohlo dětem, co mluví méně česky: To je Marta a ráda jí [udělá gesto], To je Petr a rád hraje fotbal [gesto], To je Nataša a ráda tančí [gesto], Já jsem Tomáš a rád...

Aktivita HÁZENÍ MÍČU (cca 10 min, záleží na situaci a počtu žáků):

Cíl: zapamatovat/zopakovat si jména, procvičit postřeh

Materiál: 2-3 malé míčky, které se dobře chytají a hází

- Pro tuto aktivitu si stoupneme do kruhu. Důležité je mít kolem sebe prostor (židle je tedy vhodné odsunout trochu dál).
- Člověk, který drží míček, hodí míček někomu dalšímu a řekne při tom jeho/její jméno. Dotyčný míček chytí a opakuje to samé: hází míček někomu ze spolužáků a říká při tom jeho jméno. Hodí se dětem dobře vysvětlit, že je důležité nejdřív zakřičet jméno, ujistit se že daný člověk slyšel a navazuje oční kontakt, a až potom házet.
- Když aktivita pěkně plyne, můžeme do hry přidat druhý míček. S druhým míčkem děláme to samé: házíme a říkáme jméno člověka, kterému míček házíme. Oba míčky tak ve hře cirkulují najednou, čímž hra nabývá dynamiky a zlepšuje postřeh. Stejně můžeme do hry přidat i třetí míček.

TIP: Tuto aktivitu je vhodné zařadit ve chvíli, kdy už nový žák alespoň trochu zná jména dětí ve třídě.

- Varianta: Aktivitu je také možné hrát na úplně prvním setkání: v prvním kole každý řekne své jméno. V druhém kole se hází míčkem. Každý má za úkol si zapamatovat jen jedno jméno a staví se přesná sekvence, která se opakuje: každý vždy míč dostane od toho samého člověka a hází dál tomu stejnému. Vždy předtím nahlas zavolá jméno tak, aby to všichni slyšeli. To také pojistí, že míč nejdříve dostal každý v kruhu a potom se teprve sekvence jede od začátku. Společný úkol v tuhle chvíli může být sladit se jako tým a dosáhnout co nejplynulejšího sledu, kdy každý ví, komu hází. I tahle verze potom nabývá zajímavosti s přidávanými míčky a případným zrychlováním.

Aktivita TLESKANÁ (cca 10 min, záleží na situaci a počtu žáků):

Cíl: automatizace a zapamatování jmen prostřednictvím opakujícího se rytmického cvičení

- Na tuto aktivitu budeme potřebovat kroužek ze židlí. Každé z dětí sedí na jedné židličce, vyučující se také může zapojit.
- Aktivita je založena na rytmickém opakování jmen a tleskání/plácání do steh: nejprve se v rámci kolečka pokusíme sjednotit rytmus, všichni společně plácáme 2x do steh a poté 2x tleskneme. To opakujeme stále dokola (2x stehna, 2x dlaně, 2x stehna, 2x dlaně a tak dále). Zde se hodí účast vyučujícího, který rytmus udává a drží.
- Když máme sjednocený rytmus, můžeme přidat jména: během plácání o stehna 2x zopakují své jméno (např. Petra - Petra), během tleskání pak "volám" jméno některého ze spolužáků (např. Honza - Honza). Vše musí ladit v rytmu.

- Honza uslyší své jméno a rytmicky reaguje: Honza - Honza (plácá o stehna), Dáňa - Dáňa (tleská). Dáňa reaguje: Dáňa - Dáňa (plácá o stehna), Jana - Jana (tleská) a tak dále.
- Ve chvíli, kdy se daří držet rytmus při plácání/tleskání i vyslovování jmen, můžeme přidat variantu: ten, kdo nezareaguje ve správný čas (rytmicky) nebo se jinak splete, ze hry vypadává. Tuto variantu můžeme zařadit ve chvíli, kdy jsou pro nového žáka jména ostatních spolužáků alespoň částečně známá a zapamatovaná.

TIP: Při vysvětlování je dobré aktivitu s několika dětmi předvést, aby bylo všem jasné, jak aktivita probíhá.

Aktivita VYTVÁŘENÍ JMENOVEK (cca 20 minut):

Cíl: Vytvořit jmenovky, které budou mít žáci u sebe a které pomohou novému dítěti zapamatovat si jména

Materiál: Čtvrtky, klipy na jmenovky (jako na konferenci) nebo malé obdélníčky s kolíčkem na připnutí k oblečení, fixy, pastelky, samolepky, třpytky, přírodní materiály, nůžky, lepidlo,...

- Na tuto aktivitu budeme potřebovat změnit uspořádání třídy, každý potřebuje židličku a stůl.
- Předem je třeba rozhodnout, jaký formát jmenovek budeme tvořit, a to podle toho, kam jmenovky umístíme - budou stát na stole? Nebo budou připevněné na oblečení dětí? Podle toho také zvolíme velikost čtvrtek, které dětem rozdáme.
- Děti dostanou za úkol vytvořit si jmenovku, která je co nejvíce vystihuje: zvolí si jméno, kterým chtějí být oslovení, barvy, které mají rádi, písmo, které sedí na to, kým jsou atd. Krom jména na jmenovce mohou být také obrázky, nálepky, třpytky. Důležité ale je, aby jméno zůstalo dobře čitelné
- Když jsou jmenovky vytvořené, domluvíme se s dětmi na způsobu jejich použití: Máme je vždy na stole před sebou? Nosíme je připnuté na oblečení vždy, když jsme ve třídě/se spolužáky? Atd.

TIP: Je možné jména napsat v latině i cyrilici

→ *Osvědčuje se nechat děti, aby si vybraly jméno, kterým chtějí být osloveny a tímto jménem se představily (často se jedná o zdrobnělinu vlastního jména a podobně).*

→ *Důležité je snažit se o správnou výslovnost jména nově přichozícího dítěte. Komolení, nezájem o to se jméno správně naučit, vytváření přezdívek, abychom si jméno lépe zapamatovali. To všechno může mít vliv na to, jak se dítě v nové třídě (ale i zemi) bude cítit. Jméno je důležitou součástí identity každého z nás a měli bychom k němu přistupovat s respektem.*